

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823201768
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3823201768.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matka B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. X, XXX XX E. a otec D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX/XX, XXX XX G., o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletej voči rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 9P/23/2023 - 119 zo dňa 04.10.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku II. potvrdzuje.

V ostatných výrokoch o s t á v a rozsudok súdu nedotknutý.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prievidza (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) vo výroku I. zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti. Vo výroku II. zmenil právoplatný rozsudok Okresného súdu Prievidza 14P/32/2015-35 zo dňa 14.09.2015 tak, že v časti výživného otca k maloletej, počnúc dňom 13.06.2023, zvýšil výživné na sumu 270 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje. Vo výroku III. povolil otcovi splácať zročné výživné vo výške 443,5 eur spoločne s bežným výživným v mesačných splátkach po 10 eur až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky. Vo výroku IV. zamietol vo zvyšnej časti návrh matky. Výrokom V. nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania. Súd uviedol, že rozhodnutie o zvýšení výživného na maloletú je v jej najlepšom záujme. V čase poslednej úpravy vo veci mala maloletá 8 rokov a navštevovala druhý ročník základnej školy. V súčasnosti však maloletá navštevuje strednú súkromnú školu s umeleckým zameraním, čo sa, podľa názoru súdu aj vzhľadom na jej zdravotný stav, javí ako nevyhnutné. Maloletá trpela ako aj v súčasnosti alergiami a problémami s imunitou. Rovnako tak potrebuje každé dva roky nové okuliare a v minulosti kvôli postraumatickým stresom musela pravidelne navštevovať psychiatra. Matka maloletej má mesačný príjem spoločne s invalidným dôchodkom cca vo výške 781 eur. Otec maloletej je vyučený opravár strojov s 20 ročnou praxou. V minulosti bol vďaka tomuto vzdelaniu schopný zarábať 1500 eur mesačne, pričom v tom čase riadne neplnil ani jeho vyživovaciu povinnosť vo výške 80 eur mesačne a časť jeho dlhu vymáhala matka prostredníctvom exekúcie. V súčasnosti otec pracuje v spoločnosti Agro – Helpek s.r.o. a zarába 683,33 eur mesačne. Jeho mesačné výdavky predstavujú cca 510 eur mesačne, neberúc do úvahy jeho výdavky súvisiace s trestným konaním, protialkoholickou liečbou a exekúciou, ktoré súd prvej inštancie uzavrel tak, že si ich zapríčinil sám. Súd zisťoval v okrese Prievidza voľné miesta na pozíciu mechanik, opravár

strojov. Skonštatoval, že pomery u otca sa zmenili a má nižší príjem, avšak na základe lustrácie voľných pracovných miest, vhodných pre otca maloletej, súd dospel k záveru, že otec je schopný platiť vyššie výživné ako v súčasnosti platí. Berúc do úvahy jeho kvalifikáciu, predchádzajúci zárobok v Nemecku a ponuku voľných pracovných miest je nevyhnutné, aby sa aj vzhľadom na zdravotný stav maloletej vyššou mierou podieľal aspoň na vyživovacej povinnosti, keď už o ňu nejaví záujem. Pomery na strane maloletej sa nepochybne zmenili a bez pomoci otca, by zjavne matka nebola schopná uhrádzať všetky výdavky maloletej, ktoré sa zvýšili nielen v súvislosti s nástupom na strednú školu. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal najmä z ustanovení § 62 ods. 1, § 62 ods. 2, § 62 ods. 4, § 62 ods. 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a § 78 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZoR“).

2. Proti tomuto rozsudku sa v zákonom stanovenej lehote odvolal otec maloletého dieťaťa. Namietal, že ukončil prácu v Nemecku zo zdravotných dôvodov, kvôli psychickým problémom. Aktuálne má síce menší príjem ako v Nemecku, ale argumentuje tým, že má vyhovujúcu prácu v prírode, ktorá ho naplňuje a pomáha mu liečiť jeho problémy, ktoré nadobudol pri dlhodobom vykonávaní práce v zahraničí. K argumentom súdu prvej inštancie, že otec má možnosť zamestnať sa na lepšie platenej pracovnej pozícii v jeho odbore, otec uviedol, že po návrate z Nemecka sa pokúšal viac krát zamestnať prostredníctvom úradu práce, kedy raz musel ukončiť pracovný pomer opäť zo zdravotných dôvodov a následne v ďalšej práci mu nebola vyplatená mzda. Ani jedna z firiem mu však nesľubovala mzdu vo výške 1100 až 1400 eur ako to uvádza prvostupňový súd. Apeluje na to, že súd by mal rešpektovať otcove psychické problémy, ktoré rieši aj sedeniami s psychiatričkou D. E.. V tomto smere poukázal aj na znalecký posudok č. 10/2022, ktorý vypracovala znalecká organizácia Centrum duševného zdravia a.s. pre účely trestného konania pod č. k. 3T/10/2022, vedenom na Okresnom súde v Prievidzi. Aj zo záveru predmetného posudku vyplýva, že otec je osoba so schizoidnou osobnostnou štruktúrou. Po návrate z Nemecka trpel ťažkými depresiami, kvôli čomu aj začal užívať alkohol. V súčasnosti sa jeho psychický stav zlepšil najmä vďaka práci v spoločnosti Agro Helpek s.r.o. Podľa jeho názoru zvýšenie výživného na sumu 270 eur nezodpovedá jeho možnostiam a finančným schopnostiam. Uviedol, že v januári 2024 už mu exekútor naďalej nebude strhávať exekúciu vo výške 100 eur, a preto bude dostávať od zamestnávateľa výplatu vo výške 600 eur. Z tejto sumy je naďalej ochotný platiť 150 eur, tak ako tomu bolo do teraz. Ďalej uviedol aj to, že vďaka predmetnému sporu sa mu aspoň podarilo zlepšiť vzťah s maloletou s ktorou si aj voláva. Samotný fakt, že obnovil kontakt s dcérou považuje za dôležitý. Otec v závere jeho odvolania skonštatoval, že nesúhlasí s argumentáciou súdu prvej inštancie vo veci jeho možnosti uchádzať sa o pracovné pozície, kde je výška mesačnej mzdy vo výške 1100 – 1500 eur. Argumentuje tým, že vyštudoval SOU stavebné v Prievidzi ako automechanik – opravár strojov, zámočník, pričom toto štúdium ukončil výučným listom bez maturity. V Nemecku, kde zarábala 1500 eur, nikdy nerobil prácu obrábača kovov. Jeho štúdium ukončil v roku 1985, takže tvrdí, že jeho vzdelanie opravára strojov je už pre súčasnú požiadavku opravára strojov nepoužiteľné. Na základe vyššie uvedeného preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a určil otcovi platiť výživné vo výške 150 eur mesačne.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Uviedol, že naďalej zotrváva na svojich vyjadreniach v konaní a zvýšenie výživného na maloletú je v jej záujme. Z uvedeného dôvodu navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie.

4. K podanému odvolaniu sa vyjadrila matka maloletej, ktorá nesúhlasila s odvolaním kvôli skutočnosti, že maloletá navštevuje súkromnú strednú školu. Náklady na takéto štúdium sú vyššie ako na bežných štátnych školách, pričom mesačne sa pohybujú vo výške 400 až 500 eur. Navyše všetko závisí od pomôcok, ktoré sa maloletej dokupujú podľa potrieb, pričom podrobnosti o nákladoch na štúdium sú uvedené v spise. Matka zdôrazňuje, že vyvíja maximálne úsilie, aby maloletej nič nechýbalo. Napriek priznanému invalidnému dôchodku pracuje aj na úkor svojho zdravia, pretože aj navzdory odporúčaniam lekára odmieta byť práce neschopná a absolvovať operácie, ktoré sú pre jej zdravotný stav nutné. Matka zdôraznila, že otec by sa mal taktiež snažiť o starostlivosť pre maloletú. Tvrdí, že otec sa odvoláva na prácu, ktorá mu pomáha dostať sa z psychických problémov, ale keby chcel, tak má možnosť nájsť si lepšiu prácu a tým priliepiť aj maloletej. Otec sa o maloletú v minulosti nezaujímal a z toho dôvodu nevie, aký sen bol pre ňu študovať na škole, ktorú navštevuje. Podľa názoru matky, by si mal otec vstúpiť do svedomia a byť hrdý na to, čo jeho dcéra dokázala aj vzhľadom na skutočnosť, že na jej odbor bolo prijatých 9 žiakov a maloletá bola medzi prvými. Výživné sa nezvyšovalo po dobu 8 rokov a za celý čas, kedy maloletá navštevovala základnú školu, jej otec nad rámec jeho povinností nekúpil žiadnu školskú

pomôcku. Na základe vyššie uvedeného preto matka navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

5. Kolízny opatrovník, ktorý trval na svojich prechádzajúcich vyjadreniach žiadal, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 CMP až § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Z preskúmaného rozhodnutia, obsahu odvolania, ako aj spisového materiálu, mal odvolací súd za preukázané, že predmetom konania bolo rozhodovanie o vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu. Matka dieťaťa podala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že naposledy bola vyživovacia povinnosť upravovaná súdom pred 8 rokmi. Od vtedy však maloletá začala navštevovať súkromnú strednú školu, a teda výdavky na starostlivosť o dieťa sa značne zvýšili. Otec maloletého dieťaťa podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti. Dôvodom mala byť strata jeho predchádzajúceho zamestnania, kde mal väčší príjem ako v súčasnej práci, pričom jeho aktuálnu situáciu odôvodňoval aj jeho zlým psychickým stavom. Otec následne vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie skonštatoval, že na maloletú sú zvýšené výdavky, a teda upustil od jeho predchádzajúceho návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na jeho aktuálnu finančnú a zdravotnú situáciu však žiadal odvolací súd, aby zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a určil vyživovaciu povinnosť vo výške 150 eur mesačne, podľa rozhodnutia 14P/32/2015-35 zo dňa 14.09.2015.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s ust. § 220 CSP zdôvodnil.

9. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnenú potrebu oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Zákonná úprava v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje súdu zmeniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom v prípade, ak od poslednej úpravy výživného dôjde medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, kedy pôvodne určené výživné už nemôže plniť zákonom predpokladaný účel. K zmene pomerov môže dôjsť jednak na strane oprávneného (v tomto prípade maloletého dieťaťa) v dôsledku jeho fyzického vyspievania, zvyšovaním nákladov súvisiacich s prípravou na budúce povolanie a pod., ako aj na strane povinného v dôsledku zvýšenia, resp. odôvodneného zníženia jeho príjmu, rozšírenia, resp. zúženia vyživovaných osôb a pod.. Súd rozhodujúci o zmene výživného už nie je oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného výživného (lebo v takomto prípade by išlo o neprípustnú reparáciu už právoplatného rozhodnutia), ale je povinný porovnať pomery, ktoré tu existovali v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré existujú v súčasnosti.

13. Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia potom prvostupňový súd postupoval správne, keď na základe návrhu otca a návrhu matky skúmal, či od poslednej úpravy výživného došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výživnom pre maloletú. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil správny záver, keď návrhu matky čiastočne vyhovel a návrh otca zamietol.

14. Ako vyplynulo z obsahu spisu naposledy o výživnom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14P/32/2015-35 zo dňa 14.09.2015, právoplatný dňa 07.11.2015, kedy otec bol zaviazaný platiť výživné v sume 150 eur. Za takéhoto stavu, keď síce na strane otca došlo k výraznej zmene pomerov v dôsledku zníženia jeho príjmu, avšak odmieta možnosti potenciálneho lepšieho príjmu, a na druhej strane došlo i k zvýšeniu nákladov na strane maloletého dieťaťa v dôsledku jeho fyzického vyspievania, dospel i odvolací súd k presvedčeniu, že zvýšenie výživného je primerané a zodpovedá zmeneným pomerom na strane účastníkov konania, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. Pokiaľ aj otec poukazoval na svoj zdravotný stav (depresie a celkovo zlý psychický stav), odvolací súd aj na základe lustrácie potencionálnych zamestnaní v odbore otca, vykonanej súdom prvej inštancie, mal za to, že otec ani v rámci odvolacieho konania žiadnym spôsobom nepreukázal, že mu zdravotný stav skutočne bráni (bráni) nájsť si prácu, ktorá by bola lepšie finančne ohodnotená. Je povinnosťou každého rodiča korigovať si svoje výdavky tak, aby si v prvom rade mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom vyplývajúcu mu priamo zo zákona. Správne v tomto prípade vychádzal súd z možností a schopností otca konštatujúc, že môže vykonávať prácu minimálne tak ohodnotenú ako v predchádzajúcom období, keď dosahoval príjem viac ako 1000 eur mesačne.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP a konštatoval, že žiadny z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).